Rok I. Zeszyt 11.

WIADOMOŚCI ADMINISTRACYJNE

miasta Katowic.

Listopad 1928.

Treść zeszytu 11:

ZBIÓR STATUTÓW MIEJSCOWYCH.

(Zakłady Miejskie).

NAKŁADEM MAGISTRATU MIASTA KATOWIC
Redakcja i administracja: Miejski Urząd Statystyczny.

Druk: Śląskie Zakłady Graf. i Wyd. „Polonia" S. A., Katowice.

Święto 10-ciolecia odrodzenia Państwa Polskiego.

Rodacy!

W dniach 10 i 11 listopada 1928 r. obchodzi Polska Dziesięciolecie odzyskania swego niepodległego bytu państwowego. Naród Polski uczci uroczyście wiekopomną rocznicę Zmartwychwstania swej ukochanej Ojczyzny, wskrzeszonej sprawiedliwem zrządzeniem Opatrzności, —

uczci niezmożoną siłę ducha narodowego, który w długich latach niewoli, cierpień i męczeństwa przez pamięć na wielką naszą przeszłość dziejową i niepodległy byt budził i ożywiał w przodkach naszych i w nas ideę wolności i prowadził naród przez jego przewodników do urzeczywistnienia tej idei, —

uczci bohaterski czyn Żołnierza Polskiego, który pod dowództwem Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego — przelewał swą krew na wszystkich frontach polskich, oswobodził Ojczyznę i wywalczył jej dzisiejsze granice, —

uczci ofiarną pracę patrjotycznego Obywatela, który swem poświęceniem na stanowisku społecznem i zawodowem dopomógł do zbudowania wielkiego i potężnego Państwa Polskiego.

We wspomnieniach tych wielkich chwil dziejowych, poświęcenia, bohaterstwa i ofiarnego trudu czerpać będzie naród siły do dalszej pracy nad ugruntowaniem państwowej potęgi Polski i pomnażaniem jej sławy w dorobku cywilizacyjnym dla dobra ludzkości.

Społeczeństwo Województwa Śląskiego złączy się całą duszą w tem wielkiem święcie narodowem i państwowem. Kraj nasz najdłużej cierpiał w niewoli i jako ostatni stał się ważną częścią państwowego organizmu Polski. Jednak i w czasach niewoli i od samego zarania nowego Państwa Polskiego zarówno na Śląsku Cieszyńskim jak i na Śląsku Górnym nie brakło starań i bohaterstwa ludu śląskiego dla połączenia prastarej ziemicy Piastow-

ZBIÓR
STATUTÓW MIEJSCOWYCH

ważniejszych uchwał gminnych, regulaminów miejskich, najważniejszych rozporządzeń władz i t. d.
- obowiązujących na obszarze miasta Katowic. -

CZĘŚĆ IX.

ZAKŁADY MIEJSKIE.

KATOWICE 1928.
NAKŁADEM MAGISTRATU MIASTA KATOWIC.

Druk: Śląskie Zakłady Graf. i Wyd. „Polonia" S. A., Katowice.

TREŚĆ

ZAKŁADY MIEJSKIE.

IX.

ZAKŁADY MIEJSKIE.

1) Statut wodociągowy miasta Katowic.

Na podstawie § 11 pruskiej ordynacji miejskiej dla sześciu wschodnich prowincyj z dnia 30-go maja 1853 r. oraz na zasadzie § 16 ustawy o właściwości władz administracyjnych i sądów administracyjnych z dnia 1. VIII. 1883 r. wydaje się niniejszy statut dotyczący publicznych wodociągów miasta Katowic w obrębie gminy miejskiej.

§ 1.

Cel Wodociągu Miejskiego.

Publiczny Wodociąg Miejski dostarcza wodę:

a) dla celów gospodarstwa domowego tj. do picia, gotowania, prania, kąpieli itd.;

b) na publiczne potrzeby miejskie tj. polewanie ulic i plantacyj miejskich, płukania kanałów ulicznych itd.;

c) na cele przemysłowe: dla fabryk, hut i innych przedsiębiorstw przemysłowych.

§ 2.

Przymusowe przyłączenie realności do miejskiej sieci wodociągowej.

Wszystkie realności położone przy ulicach, na których przeprowadzono miejską sieć wodociągową powinny zasadniczo być zaopatrzone w wodę z tejże sieci. Pobieranie wody z innego źródła może być dozwolone tylko za zgodą piśmienną Policji Budowlanej.

§ 3.

Prawo zawierania umów z miejskim Zarządem Wodociągowym, dotyczących przyłączenia realności do miejskiej sieci wodociągowej służy li tylko i wyłącznie właścicielowi realności.

§ 4.

Magistratowi miasta Katowic przysługuje prawo chwilowego lub stałego zamknięcia czy też ograniczenia dopływu wody do poszczególnych lub do wszystkich realności, o ile okaże się to koniecznem ze względów technicznych lub bezpieczeństwa publicznego.

Z powyższego tytułu nie przysługuje konsumentom prawo do odszkodowania, nawet gdyby przez czas pewien nastąpiła zupełna przerwa w dostarczeniu wody.

Techniczne przepisy dotyczące przyłączenia realności do miejskiej sieci wodociągowej.

A. Ogólne warunki.

§ 5.

Główny przewód, zasilający realności od przewodu ulicznego aż do wodomierza wykonywa wyłącznie Miejski Zarząd Wodociągowy na rachunek właściciela realności. Przewód powyższy aż do granicy realności jest własnością miasta.

§ 6.

Przed wykonaniem połączenia winien właściciel realności złożyć w Miejskim Zarządzie Wodociągowym podanie na odpowiednim formularzu. Do formularza musi być dołączony plan sytuacyjny nieruchomości w 3-ch egzemplarzach.

§ 7.

Instalację wewnątrz realności wykonuje Miejski Zarząd Wodociągowy, może ją wykonać jednak właściciel realności — sam lub przez osoby trzecie, w tym wypadku musi uprzednio uzyskać piśmienne zezwolenie odnośnej władzy budowlanej.

Miejski Zarząd Wodociągowy zastrzega sobie wyraźne prawo zbadania wykonanej już instalacji, pomimo udzielonego zezwolenia na wybudowanie tejże przez odnośną władzę, a to w tym celu, aby stwierdzić:

a) czy instalacja nie powoduje bezużytecznego marnowania wody;

b) czy ilość pobieranej wody nie oddziaływa w sposób niekorzystny na rurociągi uliczne, a co zatem idzie, krzywdzi sąsiednich konsumentów, odbierając im częściowo lub całkowicie możność korzystania z wody dostarczonej przez Miejski Zarząd Wodociągowy.

Jeżeli instalację wewnętrzną ma wykonać Miejski Zarząd Wodociągowy, tenże Zarząd opracowuje kosztorys, który przedkłada się do zaakceptowania właścicielowi realności.

Po zaakceptowaniu piśmiennem kosztorysu, winna nastąpić ugoda z właścicielem realności co do terminów wykonania i zapłaty za nie.

Otwieranie i zamykanie zasuwy na głównym przewodzie zasilającym realności może być wykonane wyłącznie przez uprawnionych do tego urzędników Miejskiego Zarządu Wodociągowego.

§ 8.

Dostarczenie wody przez Miejski Zarząd Wodociągowy może nastąpić:

a) w wypadku, gdy instalację wykona Miejski Zarząd Wodociągowy po załatwieniu poprzednich formalności (vide § 7);

b) w wypadku gdy instalację wykonywa przedsiębiorca — po zbadaniu instalacji w myśl §-fu 7.

W obu wypadkach właściciel realności winien złożyć w Miejskim Zarządzie Wodociągowym wniosek piśmienny o dostarczenie wody.

§ 9.

Niniejsze postanowienia odnoszą się w całości również do wszelkich przeróbek, zmian, istniejących instalacyj wodociągowych, jakie właściciel ma zamiar wykonać w swojej realności.

§ 10.

Kto bez uzyskania zezwolenia piśmiennego odnośnej władzy budowlanej sam wykona lub poleci wykonanie nowej instalacji, ewentualnie jakiejkolwiek zmiany w istniejącej instalacji ulegnie karze w myśl odpowiednich przepisów policyjno-budowlanych, ewentualnie karze konwencjonalnej w wysokości 300 zł.

Prócz powyżej wymienionej kary Zarząd Miejski ma prawo zamknąć dopływ wody do nieruchomości.

§ 11.

Miejskiemu Zarządowi Wodociągowemu przysługuje prawo umieszczenia na frontowych ścianach realności — tabliczek orjentacyjnych, umożliwiających szybkie odnalezienie hydrantów i zasuw na ulicach.

Właściciele realności nie mogą rościć do Miejskiego Zarządu Wodociągowego jakichkolwiek pretensyj o odszkodowanie z powyższego tytułu.

B. Materjały.

§ 12.

Rurociągi prowadzone pod ziemią mogą być wykonane tylko z rur żeliwnych wewnątrz i zewnątrz asfaltowanych, odpowiadających normom wydanem przez Polski Komitet Normalizacyjny z roku 1925.

§ 13.

Wszystkie piony i odgałęzienia od nich mogą być wykonane tylko z rur żelaznych, ocynkowanych. Mniejszych średnic niż 13 m/m nie wolno używać.

Rury wyżej wspomniane muszą wytrzymywać ciśnienie 10 atmosfer bez odkształceń.

§ 14.

Wszystkie rurociągi muszą być ubezpieczone przed działaniem mrozu. Rurociągi na podwórzach, w ogrodach i wogóle na terenach otwartych, nawet pomiędzy stojącemi budynkami muszą być układane na głębokości conajmniej 1.5 mtr. pod pow. ziemi.

Dla prowadzenia instalacyj wewnętrznych należy wybierać ściany nie wystawione na bezpośrednie działanie mrozu.

Rurociągi winny być tak prowadzone, aby opróżnienie ich mogło być dokonane z łatwością.

Wszelkie wygięcia utrudniające lub uniemożliwiające całkowite opróżnienie instalacyj są niedopuszczalne.

§ 15.

Do czerpania wody wolno używać tylko zawor śrubowych. Używanie kranów prostych lub stożkowych nie jest dopuszczalne.

Dla spłukiwania klozetów muszą być użyte oddzielne zbiorniczki płuczące, zaopatrzone w wentyl pływakowy. Bezpośrednie spłukiwanie wodą klozetów jest niedopuszczalne.

§ 16.

Zarząd Miejski ma prawo żądać bezwłocznego usunięcia wszelkich aparatów włączonych do instalacyj, jeżeli uderze-

nia, powstające w rurociągach i instalacji przy zamykaniu zaworów tych aparatów wynoszą więcej niż 2 atmosfery.

C. Hydranty pożarowe i aparaty specjalne.

§ 17.

Hydranty w realnościach prywatnych muszą posiadać gwinty odpowiadające nakrętkom węży Miejskiej Straży Pożarnej.

Hydranty pożarowe muszą być osłonięte szafką szklaną, zawierającą prócz samego hydranta, wąż parciany odpowiedniej długości, zaopatrzony w wylot mosiężny. Wąż parciany musi być stale połączony z hydrantem.

Miejskiemu Zarządowi Wodociągowemu przysługuje prawo kontrolowania sprawności hydrantów przez upoważnionych do tego urzędników.

§ 18.

Dla celów przeciwpożarowych mogą być urządzone rozgałęzienia od miejskiej sieci wodociągowej do automatycznych przyrządów typu tryskaczy, pod następującemi warunkami:

a) do sieci rur zasilających, ułożonych od linij wodociągowych miejskich i dostarczających wodę do urządzeń przeciwpożarowych typu tryskaczy, zabrania się włączać urządzenia do rozbioru wody.

Zbiorniki muszą być przyłączone do sieci miejskiej w sposób wykluczający możliwość czerpania z nich wody;

b) przeznaczone dla tryskaczy rury wodociągowe, ułożone wewnątrz budynku powinny być dostępne ze wszystkich stron i pod żadnym pozorem nie powinny być zaprawiane w ścianach;

c) cała sieć wewnątrz budynku i zbiorniki muszą być zabezpieczone od zamarzania;

d) na przeprowadzenie połączenia linji wodociągowej z zaworami, właściciel nieruchomości winien wnieść do Głównej Kasy Miejskiej opłatę podług kosztorysu, po skończonej robocie zostanie sporządzony rachunek kosztów rzeczywistych i różnica będzie zwrócona właścicielowi, ewentualnie dopłacona przez właściciela nieruchomości;

e) za korzystanie z wody do przemywania zbiornika, za sporządzenie aparatu alarmującego i za kontrolę sieci wodociągów miejskich Miejski Zarząd Wodociągów pobierać będzie opłatę roczną podług cen zatwierdzonych perjodycznie przez Magistrat i Radę Miejską;

f) osoby i instytucje, zakładające u siebie linje wodociągowe dla przeciwpożarowych urządzeń typu tryskaczy, obowiązane są zawiadomić natychmiast Miejski Zarząd Wodociągowy o każdym pożarze i każdem uszkodzeniu sieci;

g) osoby i instytucje zakładające u siebie przewody wodociągowe dla przeciwpożarowych urządzeń typu tryskaczy, podlegają pozatem ogólnym warunkom korzystania z wodociągów miejskich, wskazanych w niniejszym statucie;

h) woda może być wpuszczona do instalacji przeciwpożarowej typu tryskaczy, po zbadaniu jej całkowitem przez urzędników Miejskiego Zarządu Wodociągowego w myśl § 7 niniejszego statutu;

i) używanie wody przeznaczonej dla tryskaczy na inne cele niż wymienione w niniejszym paragrafie jest wzbronione. Winni przekroczenia tego artykułu będą pociągnięci do odpowiedzialności karnej, ponadto Magistrat będzie dochodził swych strat na drodze cywilnej;

k) w razie skasowania urządzeń typu tryskaczy odłączenie urządzenia od sieci wodociągowej miejskiej będzie wykonane na rachunek właściciela nieruchomości.

§ 19.

Wszelkie aparaty nieodpowiadające przepisom niniejszym, mogą być połączone z instalacją tylko za pośrednictwem zbiorniczka, zaopatrzonego w wentyl pływakowy.

Odnośne zezwolenie na piśmie udziela każdorazowo Miejski Zarząd Wodociągowy.

§ 20.

Zasilenie kotłów parowych może się odbywać tylko za pośrednictwem pomp zasilających.

Bezpośrednie zasilenie kotłów ponad 2 atm. jest bezwarunkowo wzbronione. Winni przekroczenia tego artykułu ulegną karze konwencjonalnej zł. 100 oraz zostaną natychmiast pozbawieni prawa korzystania z wodociągu miejskiego.

§ 21.

Miejski Zarząd Wodociągowy ma prawo w każdej chwili skontrolować na wniosek zainteresowanych stron t. zn. lokatorów lub właściciela realności wszystkie aparaty i rurociągi w realności przez upoważnionych do tego urzędników lub funkcjonarjuszy swoich.

Za każdy aparat, który zostanie uznany za działający nieprawidłowo, opłaca właściciel realności kwotę równą 1.5-krotnemu wynagrodzeniu za 1 godzinę ślusarza Miejskiego Zarządu Wodociągowego.

Wszystkie stwierdzone niedokładności lub uszkodzenia w instalacji winien właściciel realności naprawić w terminie ustalonym przez odnośną władzę budowlaną (Policja Budowlana).

Jeżeli właściciel realności nie uskuteczni naprawy w powyższym terminie, będą one na jego koszt wykonane w drodze przymusowej.

Po dokonaniu napraw Miejski Zarząd Wodociągowy ponownie kontroluje instalację, przyczem za aparaty należycie wyremontowane, opłaty już się nie pobiera.

D. Wodomierze.

§ 22.

Wymierzanie opłat za zużytą wodę jest dokonywane wyłącznie na zasadzie wskazań wodomierza.

Pobieranie wody z sieci miejskiej bez wodomierza jest bezwarunkowo wzbronione.

Pobieranie wody z realności przed wodomierzem pociąga za sobą natychmiastowe zamknięcie dopływu wody do instalacji.

Ponadto Miejski Zarząd Wodociągowy prócz wytoczenia sprawy karnej dochodzić będzie swych pretensyi na drodze cywilnej.

§ 23.

Wodomierz należy umieścić w specjalnie na ten cel przeznaczonej studzience wodomierzowej. Wymiary studzienki podaje Miejski Zarząd Wodociągowy.

Studzienka musi się znajdować w miejscu łatwo dostępnem i zabezpieczać wodomierz od działania mrozu i wody zaskórnej.

O uszkodzeniu wodomierza właściciel realności ma obowiązek natychmiast donieść Miejskiemu Zarządowi Wodociągowemu.

Miejski Zarząd Wodociągowy ma prawo w każdej chwili przystąpić do kontroli wodomierza.

§ 24.

Wodomierz dostarcza Miejski Zarząd Wodociągowy za odpowiednią opłatą roczną, przyczem pozostaje on w dalszym ciągu własnością tegoż Zarządu. Montaż wodomierzy wykonywa wyłącznie Miejski Zarząd Wodociągowy na skutek piśmiennego zgłoszenia.

Do zgłoszenia należy dołączyć plan sytuacyjny piwnic budynku w skali 1 . 100 wraz z wskazaniem dokładnem studzienki wodomierzowej.

Jeżeli budynek nie posiada piwnic, można wtedy studzienkę wodomierzową umieścić poza obrębem budynku.

Przenoszenie lub wyłączenie wodomierzy jest bezwarunkowo wzbronione.

§ 25.

Raz w roku Miejski Zarząd Wodociągowy obowiązany jest bezpłatnie zbadać wodomierz.

Częstsze niż raz w roku badanie wodomierza uskutecznia tenże Zarząd na żądanie właściciela realności i na jego koszt.

Miejski Zarząd Wodociągowy usuwa bezpłatnie wszelkie usterki w wodomierzach, wywołane normalnem działaniem w wodomierzach, natomiast wszelkie uszkodzenia wywołane brakiem dostatecznego nadzoru nad wodomierzem przez właściciela realności będą naprawiane na koszt właściciela realności.

§ 26.

Za ponowne otwarcie głównej zasuwy pobiera Miejski Zarząd Wodociągowy opłatę w sumie zł. 5.

§ 27.

Wodomierze, których wskazania budzą jakiekolwiek wątpliwości, mogą być na żądanie właściciela realności lub Miejskiego Zarządu Wodociągowego zbadane. Koszty badania ponosi właściciel realności z wyjątkiem wypadku, gdy badanie przeprowadził Miejski Zarząd Wodociągowy z własnej inicjatywy, albo gdy okaże się, że wodomierz badany na żądanie właściciela działa poprawnie.

§ 28.

Jeżeli wodomierz nie funkcjonuje, pomimo to woda jednak przez niego przepływa, wtedy konsumpcję za bieżący miesiąc

ustala się jako średnią arytmetyczną z wskazań wodomierza w 3-ch ostatnich miesiącach.

§ 29.

Ilość zużywanej wody podług wodomierza w zasadzie nie podlega ograniczeniom z wyjątkiem zastrzeżeń pod § 4 niniejszego statutu.

§ 30.

Dla każdej poszczególnej realności musi być ustawiony osobny wodomierz; instalację jednej realności nie wolno przyłączać do wodomierza drugiej realności bez wyraźnej piśmiennej zgody Miejskiego Zarządu Wodociągowego.

E. Pobieranie opłaty za wodę i czynszu za wodomierz.

§ 31.

Wodomierz odczytuje co miesiąc urzędnik miejski. Uiszczanie opłaty za wodę i czynszu za wodomierz uskutecznia się co miesiąc na podstawie rachunku wystawionego przez Miejski Zarząd Wodociągowy.

Opłata winna być wniesiona do Głównej Kasy Miejskiej najpóźniej w ciągu dni 14-tu od daty wystawienia rachunku.

§ 32.

Celem zabezpieczenia pretensyj swych z tytułu należności za zużytą wodę, wodomierz ewentualnie robociznę lub dostawę materjałów, Miejski Zarząd Wodociągowy ma prawo żądać złożenia kaucji przez właściciela realności do Głównej Kasy Miejskiej. Wysokość kaucji ustala Magistrat.

§ 33.

Okoliczności, że wodociąg nie dostarczył spodziewanej ilości wody, że woda nie dosięgła wyższych piątr w nieruchomości, wreszcie, że dostarczenie wody uległo przerwie lub instalacja sama była przez pewien czas nieczynna, nie uwalnia właściciela realności od opłaty za zużytą wodę oraz od opłaty czynszu za wodomierz.

§ 34.

Czynsz za wodomierz wynosi rocznie dla wodomierzy:

10	mm	∅	—	9,— zł.
13	„	„	—	11,— „
20	„	„	—	14,— „

25	mm	⌀	— 17,—	zł.
30	„	„	— 22,—	„
40	„	„	— 26,—	„
50	„	„	— 30,—	„
65	„	„	— 36,—	„
75	„	„	— 44,—	„
100	„	„	— 60,—	„

i płatny jest w ratach miesięcznych.

Za ustawienie wodomierza Miejski Zarząd Wodociągowy pobiera opłatę w wysokości:

od	10—40	mm	⌀	10,—	zł.
„	50	„	„	18,—	„
„	65	„	„	22,—	„
„	75	„	„	24,—	„
„	100	„	„	30,—	„

Opłatę tę należy wnieść do Głównej Kasy Miejskiej, poczem dopiero nastąpi przyłączenie instalacji do sieci miejskiej.

§ 35.

Wysokość opłat, jak również wszelkie zmiany w opłatach za 1 m^3 zużytej wody ustala Magistrat i Rada Miejska.

Zmiana opłaty wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 36.

Wszystkie wynikające z niniejszych przepisów opłaty i należności uważane będą za dochód miejski i w razie niewnoszenia ich w czasie właściwym do Głównej Kasy Miejskiej będą egzekwowane trybem administracyjnem wraz z karą, przewidzianą dla poborów miejskich.

§ 37.

Miejski Zarząd Wodociągowy ma prawo zabezpieczyć swe pretensje, wynikające z tytułu należności za wodę lub czynszu za wodomierz na dochodach z realności.

Przerwanie dopływu wody.

Zmiana właściciela. Rozp. polic. Kuratorjum. Pozamiejscowi odbiorcy.

Zmiana statutu.

§ 38.

Przerwanie dostarczenia wody z wodociągu miejskiego może wyjątkowo nastąpić na skutek piśmiennego wniosku do

Miejskiego Zarządu Wodociągowego właściciela realności, o ile odpowiednie przepisy Policji Budowlanej na to zezwalają.

§ 39.

O zmianie właściciela realności należy zawiadomić piśmiennie Miejski Zarząd Wodociągowy, najpóźniej w ciągu dni 8-miu.

W razie niezawiadomienia Miejskiego Zarządu Wodociągowego we właściwym terminie — odpowiada za wszelkie należytości tak poprzedni właściciel, jak i następca jego.

Opłaty za wodę i wodomierz stanowią obciążenia rzeczowe realności.

§ 40.

Właściciele realności zobowiązani są do przestrzegania przepisów rozporządzenia policyjnego, wydanego dla ochrony Wodociągu Miejskiego oraz są odpowiedzialni za nadużycie osób mieszkających lub przebywających w ich realności.

§ 41.

Dla wydawania opinji w sprawach odnoszących się do Wodociągu Miejskiego oraz dla kontrolowania czynności Miejskiego Zarządu Wodociągowego, powołane jest Kuratorjum Wodociągowe w myśl § 59 ordynacji miejskiej z dnia 30-go maja 1853 r.

Składa się ono:

z 1 członka Magistratu,
z 2 radnych miejskich i
z 8 obywateli,

wybranych przez Radę Miejską. Najmniej połowa wyżej wymienionych 10-ciu członków Kuratorjum Wodociągowego musi być właścicielami realności.

§ 42.

Wszelkie sprawy, dotyczące Wodociągu Miejskiego rozstrzyga najprzód Kuratorjum Wodociągowe. Przeciwko decyzji Kuratorjum przysługuje stronie zainteresowanej prawo wniesienia sprzeciwu do Magistratu w ciągu dni 8-miu od dnia otrzymania orzeczenia.

Wniesienie sprzeciwu wstrzymuje wykonanie orzeczenia Kuratorjum, o ile takowe nie odnosi się do § 10 niniejszego statutu. Wnoszący sprzeciw odpowiadają jednak w dalszym

ciągu za wszelkie szkody, jakie powstaną w międzyczasie, spowodowane ich złą wolą lub brakiem dostatecznego nadzoru, aż do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy przez Magistrat. Decyzja Magistratu jest ostateczna.

§ 43.

Powyższe przepisy odnoszą się również i do pozamiejscowych odbiorców (nienależących do obecnej gminy miasta Katowic). Miejskiemu Zarządowi Wodociągowemu przysługuje jednak prawo w razie braku wody do ograniczenia dopływu wody przedewszystkiem pozamiejscowym odbiorcom, aż do czasu, gdy brak wody ustąpi.

§ 44.

W razie konieczności Miejski Zarząd Wodociągowy ma prawo zmieniać i uzupełniać niniejsze przepisy, zawiadamiając o tem odbiorców, którym jednak nie służy prawo żądania jakiegokolwiek odszkodowania z tego tytułu.

§ 45.

Niniejszy statut wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc obowiązującą:

1. Statut wodociągowy miasta Katowic z dnia 12/26-go kwietnia 1887 r. wraz z wszelkiemi dodatkowemi przepisami.
2. Statut wodociągowy b. gminy Zawodzia z dnia 23-go stycznia 1911 r.
3. Statut wodociągowy b. gminy Dąb z dnia 13-go lutego 1907 r. wraz z dodatkowemi przepisami.
4. Statut wodociągowy b. gminy miejskiej Załęża z dnia 8-go marca 1900 r.
5. Ordynacja Kuratorjum gazowni i wodociągów miasta Katowic z dnia 20-go listopada 1894 r.

Katowice, dnia 18-go kwietnia 1928 r.

Magistrat.

(—) Szkudlarz. (—) Schmiegel.

(Pieczęć)

Zatwierdza się na podstawie § 11 ordynacji miejskiej z dnia 30 maja 1853 r., oraz § 16 ustęp 3 ustawy o właściwości władz z dnia 1 sierpnia 1883 r.

Katowice, dnia 13 sierpnia 1928 r.

Śląska Rada Wojewódzka.
Przewodniczący.
w z. (—) Żurawski.

L. RW. 682
(Pieczęć)

---

2) Regulamin łaźni miejskiej.

§ 1.

Czas używania kąpieli.

A. **Kąpiele w wannie i natrysk** są otwarte dla osób **męskich i żeńskich:**

a) W miesiącach zimowych t. zn. od dnia 1 października do dnia 30 kwietnia w dni powszednie od 9-tej rano do godziny 18-tej wieczór, a w soboty i dni przed świętami od godziny 9-tej rano do godziny 19-tej.

b) W miesiącach letnich t. zn. od dnia 1 maja do dnia 30 września w dni powszednie od godziny 7-mej rano do godziny 18-tej wieczór, a w soboty i dni przed świętami od godziny 7-mej rano do godziny 19-tej.

B. I. **Pływalnia dla osób męskich jest otwartą:**

a) W miesiącach zimowych w dni powszechdnie od godziny 9-tej do godziny 10-tej rano, od godziny 12-tej do godziny 14-tej, od godziny 16-tej do godziny 18-tej, a w soboty i dni przed świętami do godziny 19-tej.

b) W miesiącach letnich i dni powszednie: od godziny 7-mej do godziny 9-tej rano, od godziny 11-tej do godziny 14-tej, w soboty i dni przed świętami do godziny 19-tej.

II. **Pływalnia dla osób żeńskich jest otwartą:**

a) W miesiącach zimowych tylko w dni powszednie, od godziny 10-tej do godziny 11-tej w południe, od godziny 14-tej do godziny 16-tej.

b) W miesiącach letnich tylko w dni powszednie od godziny 9-tej do godziny 11-tej rano, od godziny 14-tej do godziny 16-tej.

c) I. Kąpiele **parowe i gorąco-powietrzne** są otwarte **dla osób męskich we wszystkie dni podczas całego okresu kąpielowego z wyjątkiem środy.**

II. Kąpiele **parowe i gorąco-powietrzne** są otwarte **dla osób żeńskich w każdą środę podczas całego okresu kąpielowego.**

Kąpiele parowe w skrzyniach są otwarte **dla osób żeńskich:**

a) W miesiącach zimowych:

Tylko w dni powszednie od godziny 9-tej rano do godziny 18-tej.

b) W miesiącach letnich:

Tylko w dni powszednie od godziny 8-mej rano do godziny 18-tej.

§ 2.

Uprawnienie do użycia kąpieli.

Dostęp do kąpieli dozwolony jest tylko po nabyciu karty kąpielowej. Odcinek z karty wstępu należy przy zajęciu kabiny oddać obsłudze, kartę samą należy przechować aż do opuszczenia kąpieli względnie kabiny dla wykazania się nią przy ewentualnej kontroli.

Dzieci poniżej 10-ciu lat nie mogą kąpieli używać, tylko pod dozorem osób starszych.

§ 3.

Sprzedaż kart kąpielowych dla kąpieli w wannach z natryskiem i w pływalni zamyka się na trzy kwadranse przed zamknięciem łaźni dla gości, wzgl. czasu kąpielowego, dla kąpieli w gorącem powietrzu i dla kąpieli parowych na 1½ godziny przed zamknięciem.

§ 4.

Czas trwania kąpieli.

Czas kąpielowy wynosi włącznie z rozbieraniem i ubieraniem się:

dla kąpieli natryskowej 20 minut,
„ „ w wannach i pływalni ¾ godziny,
„ „ parowych i w gorącym powietrzu 1½ godziny.

§ 5.

Postanowienia ogólne.

Palenie tytoniu, cygar i papierosów w Zakładzie kąpielowym i przyprowadzenie psów jest wzbronione. Nie wolno zanieczyszczać ubikacyj, oraz przedmiotów służących do użytku kąpielowego, również nie wolno pluć na podłogę, do tego bowiem służą wyłącznie porozstawiane spluwaczki.

Należy unikać wszelkiego hałasowania oraz zakłócania ciszy i spokoju w ogólności, a zwłaszcza w ubikacjach do kąpieli parowych, przeznaczonych do wypoczynku, jak i w pływalni.

Za zaginione rzeczy gościom kąpielowym Zarząd Kąpielowy nie odpowiada.

Rzeczy wartościowe można oddawać przy kasie do przechowania za opłatą 15 gr. od sztuki.

Również nie przyjmuje Zarząd Kąpielowy na siebie odpowiedzialności za uszkodzenie przyniesionej własnej bielizny kąpielowej, oddanej do przechowania lub czyszczenia.

Ewentualne zażalenia należy wnieść ustnie lub piśmiennie do zarządcy kąpielowego.

Osoby cierpiące na choroby skórne lub wrzody nie będą do kąpieli wspólnych zupełnie dopuszczane, a do innych kąpieli tylko na podstawie lekarskiego świadectwa, że choroba ich nie jest zaraźliwą.

§ 6.

Postanowienia szczególne.

a) **Kąpiele w wannach:**

Domieszek do kąpieli w wannach, wyjąwszy użycie mydła wolno używać tylko w wannach do tego przeznaczonych. Domieszki te należy przed ich użyciem personelowi kąpielowemu określić.

Goście kąpielowi winni opuszczając kabinę po ukończeniu kąpieli pozostawić drzwi otwarte, a należącą do zakładu bieliznę oddać w stanie uporządkowanym u służącego kąpielowego.

Wypuszczanie wody po skończonej kąpieli mają goście kąpielowi pozostawić służbie zakładowej.

b) **Kąpiele natryskowe:**

Goście kąpielowi winni opuszczając kabinę po ukończeniu kąpieli pozostawić drzwi otwarte, a należącą do zakładu kąpielowego bieliznę oddać poskładaną personelowi kąpielowemu.

c) **Pływalnia.**

Dojścia i opuszczenia kabin kąpielowych przez gości kąpielowych następują wyłącznie przez zewnętrzne obejścia hali.

Rozbierać i ubierać się wolno tylko w przeznaczonych do tego kabinach.

Wstęp na wewnętrzny ganek pomiędzy kabinami a basenem do pływalni w obuwiu ulicznem jest zakazane.

Używanie pływalni dozwolone jest tylko w stroju kąpielowym albo w majtkach kąpielowych.

Stroje kąpielowe muszą być bezbarwne lub w kolorach nieodfarbiających, przed pierwszorazowem użyciem ich należy je wyprać.

Przed udaniem się do basenu winien się każdy gość kąpielowy w jednej z ubikacyj do mycia przy użyciu mydła, dobrze umyć, a następnie się spłókać pod natryskiem. Dla osiągnięcia gruntownej czystości należy strój kąpielowy przy spłókiwaniu się odłożyć. Używanie mydła w pływalni jest zakazane. Pluć nie wolno do basenu lecz tylko do ścieków.

Bielizny kąpielowej nie wolno w basenie (pływalni) ani prać ani wyżymać. Do tego celu są w gankach porozmieszczane miednice.

Zabrania się, by jeden gość kąpielowy drugiego zanurzał w wodzie, dalej by nieumiejący pływać wysuwali się poza wytkniętą dla nich granicę. Dzieci, które nie umieją pływać, nie wolno zabierać do przeznaczonej dla pływaków części basenu.

Po skończonej kąpieli winni goście kąpielowi przy opuszczaniu kabin zostawić drzwi otwarte a należącą do zakładu kąpielowego bieliznę, winni poskładaną oddać personelowi kąpielowemu.

§ 7.

Przekroczenie przepisów.

Osoby, które się do powyżej wymienionych przepisów względnie do wskazań personelu kąpielowego nie zastosują, narażają się pominąwszy już obowiązek do wynagrodzenia

wyrządzonej szkody, na to, że zarządca kąpielowy może je z łaźni wydalić.

Oprócz tego znajdują wydane obowiązujące, dla wykonywania prawa domowego ustawowe przepisy i rozporządzenia odpowiednie zastosowania.

Katowice, dnia 26 sierpnia 1924 r.

Magistrat.

(—) Dr. Górnik. (—) A. Zimmermann.

---

3) Taryfa opłat w łaźni miejskiej.

1. **Kąpiel parowa lub kąpiel sucha** (przy zastosowaniu pary lub gorącego powietrza), wraz z masażem przy użyciu bielizny kąpielowej:
   a) normalnie . . . . 3,20 zł.
   b) dla inwalidów wojsk. lub dla ubogich na zlecenie lekarskie . . . . 1,60 „
2. **Wanna:**
   a) kąpiel zwyczajna, I. kl. . . . . 2,00 „
   b) kąpiel zwyczajna, II. kl. . . . . 1,25 „
3. Kąpiel natryskowa . . . . 0,30 „
4. **Pływalnia:**
   a) dla dorosłych . . . . 0,60 „
   b) dla uczni . . . . 0,30 „
   c) **nauka pływania, trzymiesięczna:**
      1. dla dorosłych . . . . 7,50 „
      2. dla uczni . . . . 4,00 „
5. Masaż przy kąpieli, wykaz pod liczbą 2, 3 lub 4 1,25 „
6. **Za użycie zakładowej bielizny kąpielowej,**
   w wypadkach pod liczbą 2, 3, 4 lub 5:
   a) ręcznik lub majtki kąpielowe . . . . . 0,20 „
   b) prześcieradło kąpielowe . . . . . . 0,80 „

7. **Kaucja:**

a) za ręcznik lub majtki kąpielowe . . . . 1,50 zł.
b) prześcieradło kąpielowe . . . . . . 15,00 „

8. **Za przechowanie rzeczy wartościowych** . . 0,15 „

9. **Za użycie wagi osobowej** . . . . . . 0,20 „

Uwaga: Członkowie Kasy Chorych otrzymują za okazaniem poświadczenia lekarskiego na ceny kąpielowe wykaz pod liczbą 1 — 25 proc. opustu.

Taryfa obowiązuje od dnia 1 września 1926 r.

Magistrat.

Na podstawie uchwały Rady Gminnej z dnia 4 września 1923 r. wydaje się niniejszem następującą

4) Ordynację cmentarną:

§ 1.

Cmentarz założony na gruncie Panewnik, Wykaz nr. 189 naprzeciwko Klasztorowi w Panewniku jest własnością politycznej gminy Ligoty i służy na pochowanie w obwodzie gminnym zmarłych osób, oraz tych gdzieindziej zmarłych, którzy w czasie zgonu w obwodzie gminnym mieli miejsce zamieszkania. Trupy gdzieindziej zmarłych mieszkańców innych gmin wolno tu tylko chować po uzyskanem zezwoleniu zarządu gminy.

Osobne postanowienia wyjdą jeszcze co do używania działu cmentarnego oddanego gminie żydowskiej.

§ 2.

Cmentarz otrzymuje działy na:

1. groby w rzędzie,
2. groby rodzinne.

Znajduje się tam także trupiarnia, stojąca bez względu na wyznanie zmarłego każdego czasu do dyspozycji na przyjęcie trupów przekazanych jej z powodów policyjno-sanitarnych albo sądowych.

§ 3.

Wszystkie trupy winne być pochowane w trumnach. Porody przedwczesne winne także być przyjęte celem pochowania; one mogą być umieszczone w zwyczajnych pudełkach drewnianych i mogą być pochowane nie w grobie i bez oznaczenia. W każdym grobie może być pochowany tylko jeden trup. Wyjątki mogą być dopuszczone za zezwoleniem władzy policyjnej przy pochowaniu zmarłych matek z ich noworodzonemi, albo razem z nimi zmarłemi dziećmi nie starszemi jak jeden rok, oraz przy pochowaniu równocześnie zmarłego rodzeństwa poniżej 5 lat, jeżeli pochowanie następuje w spólnej trumnie. Nad wnioskami o wstawienie do grobu urn, jeżeliby takie wpłynęły, rozstrzyga zarząd gminy w zgodzie z właściwym urzędem parafjalnym.

§ 4.

Założenie grobów w rzędzie uskutecznia wyłącznie grabarz. Grabarz winien przy sporządzeniu grobów przestrzegać następujących przepisów:

a) Każdy grób winien być, jeżeli nie zachodzi wyjątek przewidziany pod c), 1,90 metrów głęboki i tak długi i szeroki, że trumna może być bez żadnej przeszkody spuszczona.

b) Niedozwolone jest spuszczenie trupa w wodę lub w muł.

c) Tam, gdzie wyjątkowo z powodu skalistego gruntu nieda się wykopać grobu aż do głębokości 1,90 metrów, albo gdzie się w mniejszej głębokości pokazuje woda, dozwolone jest pochowanie mniej głębokie pod tym warunkiem, że wyższy kant wieka od trumny pozostanie przynajmniej 1 metr pod powierzchnią mogiły.

d) Każdy grób winien być oddzielony od następnego grobu stojącą i mocną ścianą ziemi grubości przynajmniej 20 cm.

e) Dwóch albo więcej trupów jednego na drugim w jednym i tym samym grobie wolno pochować tylko za zezwoleniem miejscowej władzy policyjnej. Atoli pozostaje w każdym przypadku warunek postawiony pod c) i tu miarodajnym. W tych przypadkach, gdzie dwie równocześnie mające być pochowane osoby są rodzeństwem w wieku mniej jak lat 10, albo gdzie jedna z równocześnie mających być pochowanych osób jest dzieckiem poniżej 1 roku, rozstrzyga miejscowa władza policyjna sama, w wszystkich innych przypadkach w porozumieniu z lekarzem powiatowym, który przytem winien podać, jakich środków trzebaby zastosować (obłożenie trupów wapnem, węglem z drzewa, garbnikiem i t. p.).

f) Przed upływem lat 25 nie wolno wziąć w używanie miejsca pogrzebu na cele powtórnego pochowania.

Powinowaci mogą przedłużyć prawo spoczywania o dalsze 25 lat za w tym celu ustaloną zapłatą.

g) Jeżeli przy wyrzucaniu grobu znajdą się niejedne jeszcze nie całkowicie zniszczone części trupa albo trumny, to winne one być natychmiast spuszczone pod dno nowo wykopanego grobu: jeżeli zaś natrafi się na niespróchniałe trupy, wtenczas należy zaraz zarzucić rozpoczęty grób.

h) Odstęp pomiędzy pojedyńczymi rzędami winien wynosić mniej więcej 1 metr, odległość takiego rzędu od granicy cmentarza 1,50 m.

Kolejność grobów.

§ 5.

Pod tym względem stanowi się co następuje:

a) Chowanie trupów, chociaż na różnych polach, winno na każdym z nich odbywać się w akuratnej kolejności. Wyjątki są tylko dopuszczone, przy pochowach w grobowcach.

Kolejność winna być z osobna z góry naznaczona w planie podstawowym.

b) Każdy założony grób musi być przez grabarza do tego planu podstawowego wciągnięty z numerem i oznaczony mocno w ziemię wpuszczonym znakiem, na którym widnieje wyraźnie trwale sporządzony ten sam numer.

c) Grabarz jest obowiązany prowadzić wykaz, który zawiera pełne nazwisko, dzień urodzenia, dzień zgonu i dzień pogrzebu każdej pogrzebanej osoby.

d) Miejscowa władza policyjna kontroluje ten wykaz przynajmniej raz w roku i stara się o usunięcie możliwych braków.

§ 6.

Groby rodzinne (z grobowcem i bez tegóż) z jednem albo więcej miejscami pogrzebu wolno tylko zakładać na działach cmentarza na to przeznaczonych. Mury otoczone, kratki i nadbudówki są dozwolone. Wymagają jednakowóż zezwolenia policji budowlanej. Grobowce muszą być dobrze wymurowane i szczelnie zamknięte.

§ 7.

Groby rodzinne dają prawo spoczynku na 40 lat licząc od zakupu miejsca pogrzebu. Przedłużenie tego prawa o każ-

dorazowo dalsze 40 lat następuje według § 4, f) obojętnie, czy i kiedy miejsce to zostało zajęte.

§ 8.

Wstęp do grobowców i sklepień może nastąpić dopiero wtenczas, jeżeli one przez pewien czas celem dojścia świeżego powietrza były otwarte i kiedy już niema obawy, że się zbierze kwas węglowy w niebezpiecznej mierze.

Ozdoba grobów.

§ 9.

Nagrobki, ogrodzenia, plantacje i inne założenia przechodzą po upływie czasu prawa spoczynku w własność gminy, jeżeli aż do tego czasu któryś z uprawnionych nie rościł sobie prawa do nich.

Ogrodzenia, płyty, tablice, medaljony albo zestawienia tychże, wogóle wszystkie sztuczne zakłady ozdobowe na grobach, wymagają osobnego zezwolenia zarządu gminy. Zakłady wyższe niż 50 cm. winne być podmurowane. Wnioskom o zezwolenie winne być załączone rysunki.

Założenie grobowe.

§ ·10.

Właściwemu urzędowi parafjalnemu przystoi prawo rewizji napisów umieszczonych na nagrobkach. Założenia grobowe i napisy nie odpowiadające powazności cmentarza, albo takie, które są podpadająco niepiękne, mogą na skutek uchwały zarządu gminy na koszt zobowiązanego do ich utrzymywania być usunięte.

§ 11.

Ławeczki wolno postawiać tylko przy grobach rodzinnych; winne one odpowiadać powazności cmentarza i jeżeli nie, zostaną one na skutek uchwały zarządu gminy usunięte.
Gmina nie odpowiada ani za ławeczki, ani za inne sprzęty, które pozostawia się na cmentarzu i które giną, lub zostaną skradzone albo uszkodzone.

Pielęgnowanie grobów.

§ 12.

Miejsca pogrzebów, nagrobki, ogrodzenia i plantacje winne być utrzymywane w dobrym stanie przez zakupującego miejsce albo przez powinowactwo pogrzebanego. Zaniedba się utrzymywanie przez więcej jak 3 lata, wtenczas mogiła może

być zrównaną z ziemią i może być pokrytą murawą (trawnikiem) z zatrzymaniem kamienia numerowego. Nagrobki mogą przy tej sposobności na skutek uchwały zarządu gminy być usunięte.

§ 13.

Wszelkie krzaki i drzewa wolno tylko usunąć za zezwoleniem zarządu gminy.

Wystawające gałęzie suche drzewa, zeschnięte kwiaty lub inne niepokaźne mniejsze ozdoby mogą być bez wszystkiego przez zarząd gminy usunięte.

§ 14.

Wykonywanie pielęgnacji grobów jest każdemu dozwolone. Do zawodowej pielęgnacji grobów dopuszcza się tylko cmentarników, innych tylko za wydaniem przez zarząd gminy pisma zezwalającego, które coorcznie winne być odnowione.

Zarząd gminy może inne osoby jak powinowatych, ich sług domowych, oraz urzędników cmentarnych, każdego czasu wykluczyć, i to także od przejściowej pielęgnacji grobów.

Powtórne pochowanie; przekładanie trupów.

§ 15.

Miejsc pogrzebowych wolno używać na powtórne pochowanie dopiero po zupełnem spróchnięciu pochowanych tam trupów, w żadnym przypadku jednak nie przed upływem 25-letniego czasokresu.

Jeżeli wtenczas znajdą się jeszcze jakieś resztki, to winne one być pozbierane i w godny sposób pochowane.

Policyjny termin na powtórne używanie miejsc na pogrzeby ma bezwarunkowo pierwszeństwo przed prywatnoprawnem prawem spoczynku (§§ 4 f) i 7) (niema jednakowóż żadnego wpływu na wysokość opłat za miejsca pogrzebowe).

§ 16.

Bez zezwolenia zarządu gminy, lekarza powiatowego, i administracji policji nie wolno otwierać żadnego grobu i nie przekładać trupa na inne miejsce, chyba że wygrzebanie stanie się konieczne na zarządzenie sądowe.

§ 17.

Zarząd Gminy ma każdego czasu prawo do zarządzenia przedwczesnego uprzątnięcia miejsca celem wykonania koniecznie potrzebnych założeń i budowli, lub w innym interesom

publicznych służącym celu. Udziela się wtenczas nowego tego samego rodzaju jak przedtem miejsca na grób i uskutecznia się przez zarząd gminy przeprowadzenie resztków trupa i popiołów, założenie i uporządkowanie nowego grobu, oraz postawienie na nowo nagrobków i to wolne od opłat. Nowy grób wstępuje co do prawa spoczynku i co do terminu powtórnego użytkowania na pogrzeby na miejsce pierwszego.

Ruch na cmentarzu.

§ 18.

Wstęp na cmentarz przystoi każdemu przy zachowaniu należnego szacunku wobec miejsca spoczynku i wobec zmarłych. Dzieci poniżej lat 12 mogą być wykluczone od odwiedzania cmentarza, jeżeli nie są w towarzystwie i pod dozorem starszych.

Nakazów urzędników cmentarnych trzeba bez wyjątku słuchać.

§ 19.

Cmentarz trzyma się na odwiedzanie otwarty w czasie od 1 kwietnia do 30 września od 6 rano do 9 wieczór, od 1 października aż do 31 marca od 8 rano aż do 6 wieczór.

§ 20.

Wozom wszelakiego rodzaju wolno wjeżdżać na cmentarz tylko za wyraźnem zezwoleniem.

Jeżdżenie na koniu, na rowerze, poganianie bydła na cmentarzu jest zakazane; wózków dziecięcych i psów nie wolno przyprowadzać ze sobą.

Niedozwolone jest dalej, postawienie i sprzedawanie towarów wszelakiego rodzaju, ani żadnych ozdób grobowych i roślin. Na wyjątki może zezwolić zarząd gminy.

§ 21.

Pochowy dzieją się zasadniczo tylko w czasie, kiedy cmentarz jest otwarty na odwiedzanie. Przemowy nad grobem wolno przez innego jak księży na cmentarzu wygłaszać tylko po uzyskanem zezwoleniu.

Wystawienie trupów w otwartych trumnach i odprawienia uroczystości żałobnych jest zakazane.

§ 22.

Większe prace na miejscach pogrzebowych wolno wykonywać tylko po poprzedniem zgłoszeniu ich u grabarza. W niedziele i święta jest zakazana każda praca wykonywana przez innych jak przez cmentarników. Podczas pogrzebu winna każda praca w pobliżu spoczywać.

§ 23.

Przy wszystkich pracach na miejscach pogrzebowych nie wolno sąsiednich miejsc w żaden sposób ukrzywdzić. Wszystkie odpadki w kamieniach, drzewie, zwiędłych wieńcach i t. p. winne zaraz po skończonej pracy być zaniesione na miejsce na to przeznaczone.

§ 24.

Każde uszkodzenie nagróbków, oraz kwiatów i sadzonek, w szczególności kwiatów, liści, owoców i nasień, wspinanie się na drzewa, wcinanie imion, zbieranie suchego drzewa, liści, wystraszenie i chwytanie ptaków śpiewających i wybieranie gniazd, jest wzbronione.

§ 25.

Każde zanieczyszczanie cmentarza, i wszystko nieprzystojne zachowanie się na nim, hałasowanie, rzucanie kamieniami, wrzeszczenie, gry przeszkadzające, oraz palenie tytoniu, jest wzbronione.

§ 26.

Przemysłowcom, którzy przeciwko powyższym postanowieniom uchybiają, może być wzbronione wykonywanie prac na cmentarzu.

Administracja.

§ 27.

Cmentarzem administruje zarząd gminy. Kasowością i rachunkowością zajmuje się kasa gminna, która prowadzi wykaz pogrzebów. Wpisy do wykazu pogrzebów załatwia się tylko na podstawie zaświadczeń urzędnika stanu cywilnego o uskutecznionem doniesieniu zgonu, i dopiero wtenczas wręcza się przekaz na miejsce na grób.

Dla cmentarza ustanowiony jest grabarz, który zobowiązany jest przestrzegać jak najakuratniej powyższe postanowienia.

Opłaty.

§ 28.

Za przekazanie miejsca pogrzebowego, za dopuszczenie ozdób grobowych, za sporządzenie grobu i za udzieloną pomoc przy pogrzebie, oraz za używanie kapliczki cmentarnej, pobiera się opłatę według osobnej ordynacji opłat.

§ 29.

Niniejsza ordynacja cmentarna otrzymuje moc obowiązującą z dniem jej ogłoszenia.

Ligota, dnia 1 października 1912.

Naczelnik Gminy:
Wielebski.

Rozporządzenie policyjne w przedmiocie utrzymywania spokoju i porządku na komunalnym cmentarzu Ligockim.

Na mocy §§ 5 i 6 ustawy o administracji policji z dnia 11 marca 1850 i § 62 ordynacji powiatowej z dnia 12 grudnia 1872 / 19 marca 1881, wydaje się za zgodą wydziału okręgowego z dnia dzisiejszego następujące rozporządzenie policyjne na obszar okręgu Ligockiego powiatu Pszczyńskiego.

§ 1.

Występki przeciw postanowieniom ordynacji cmentarnej dla komunalnego cmentarza Ligockiego karze się, o ile według ogólnych przepisów karnych nie stosuje się wyższej kary, grzywną aż do 9 marek, na miejsce której w razie niezamożności wchodzi odpowiedni areszt.

§ 2.

Niniejsze rozporządzenie policyjne otrzymuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Ligota, dnia 7 listopada 1913.

Naczelnik Urzędu Okręgowego:
Wielebski.

Ogłoszono w Urzędówce powiatu Pszczyńskiego z dnia 22 listopada 1913 w numerze 47 na stronach 262—265.

---

5) Statut miejscowy

dotyczący czyszczenia dróg i chodników w obrębie gminy miejskiej miasta Katowic.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej z dnia 29 kwietnia 1926 r. postanawia się zgodnie z przepisami §§ 4 i 5 ustawy o czyszczeniu publicznych dróg z dnia 1 lipca 1912 r. Zb. U. str. 187, co następuje:

§ 1.

Miasto przejmuje obowiązek, określony przepisami policyjnemi, czyszczenia w obwodzie miejskim wszelkich podlegających mu publicznych dróg, włączając w to ścieki, wyłączając jednak chodniki wraz z progami wejściowemi, położone wśród zwartego bloku nieruchomości.

§ 2.

Obowiązek czyszczenia według przepisów policyjnych chodników położonych wśród zwartego bloku nieruchomości, nakłada się na właścicieli przyległych gruntów, niezależnie od okoliczności czy grunty te są zabudowane, zdatne czy też

niezdatne do zabudowy, zastrzega się jednak, że w razie niemożności świadczenia ze strony właścicieli, obowiązek czyszczenia przechodzi na miasto.

§ 3.

Czyszczenie obejmuje również usuwanie śniegu, posypywanie materjałami szorstkimi oraz skrapianie w celu zapobieżenia powstawaniu kurzu. Śmieci, lód i śnieg należy sprzątnąć z chodnika na brzeg jezdni i to w ten sposób, ażeby nie tamować odpływu wody do zbiorników. Odwózka należy do miasta.

§ 4.

Na równi z właścicielami (§ 2) stawia się osoby uprawnione rzeczowo do użytkowania lub używania, o ile nie przysługuje im tylko służebność gruntowa, lub podlegająca ograniczeniu służebność osobista. Na równi z właścicielami stawia się jednak uprawnionych do mieszkania na podstawie § 1093 k. c.

§ 5.

Do czyszczenia są zobowiązane w pierwszej linji osoby wymienione w § 4, a następnie dopiero osoby wymienione w § 2.

§ 6.

Osoby zobowiązane w myśl §§ 2 i 4 są uprawnione do wspólnego ubezpieczenia się przeciw odpowiedzialności jaka mogłaby powstać z powodu zaniechania lub wadliwego wykonania obowiązku czyszczenia wynikającego z przepisów niniejszego statutu. Prawo to mogą wykonać przez wpisanie się do listy, wyłożonej w tym celu w Magistracie.

§ 7.

Niniejszy statut nie narusza istniejącego w myśl § 1 ustępu 1 zdania 2 ustawy, obowiązku osób publiczno-prawnie zobowiązanych do utrzymania mostów, przepustów i podobnych budowli; obowiązek ten dotyczy policyjnego czyszczenia poniżej poziomu drogi.

§ 8.

Niniejszy statut obowiązuje z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą:

1. Statut miejscowy dotyczący czyszczenia dróg i chodników w mieście Katowicach, z dnia 4 grudnia 1916 r.
2. Statut miejscowy dotyczący czyszczenia dróg i chodników byłej gminy Załęże z dnia 23-go listopada 1923 r.
3. Statut miejscowy dotyczący czyszczenia dróg i chodników byłej gminy Dąb z dnia 20-go grudnia 1917 r.

Katowice, dnia 30 sierpnia 1926 r.

Magistrat.
Dr. Górnik. A. Zimmermann.

Na wydanie powyższego statutu miejscowego Dyrekcja Policji się zgadza.

Katowice, dnia 14 września 1926 r.

Dyrektor Policji:
(—) Dr. Seidler.

Zatwierdza się na podstawie § 11 ordynacji miejskiej z dnia 30 maja 1853 r. i § 16 ust. 3 ustawy o właściwości władz i sądów administracyjnych z dnia 1 sierpnia 1883 r.

Katowice, dnia 1 lutego 1927 r.

Śląska Rada Wojewódzka.
Dr. Grażyński, przewodniczący.
L. dz. 1 A 11/199.

6) Dodatek

do statutu miejscowego dot. czyszczenia dróg i chodników w obrębie gminy miejskiej miasta Katowic.

Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 8-go września 1927 r. postanawia się zgodnie z przepisami §§ 4 i 5 ustawy o czyszczeniu publicznych dróg z dnia 1-go lipca 1912 r. (Zb. U. str. 187) oraz artykułu 3 ustawy śląskiej z dnia 15-go lipca 1924 r. w przedmiocie rozszerzenia granic powiatu miejskiego Katowice (Dz. U. Śl. nr. 18, poz. 76) co następuje:

Jedyny paragraf.

Uchyla się statut miejscowy byłej gminy Bogucice-Zawodzie dotyczący czyszczenia chodników w gminie Bogucice-Zawodzie z dnia 18-go lutego 1913 r.

Na obszarze gminy Bogucice-Zawodzie obowiązuje statut miejscowy dotyczący czyszczenia dróg i chodników w obrębie gminy miejskiej miasta Katowic z dnia 30-go sierpnia 1926 r.

Katowice, dnia 9 czerwca 1928 r.

(—) Szkudlarz. (—) Schmiegel.

(Pieczęć)

Na wydanie powyższego statutu miejscowego Dyrekcja Policji się zgadza.

Katowice, dnia 12 czerwca 1928 r.

w z. (—) Gebhardt.

Zatwierdza się na podstawie § 11 ordynacji miejskiej z dnia 30 maja 1853 r., oraz § 16 ustawy o właściwości władz z dnia 1 sierpnia 1883 r. z tem zastrzeżeniem, że powyższy dodatek obowiązuje z dniem ogłoszenia go.

Katowice, dnia 13 sierpnia 1928.

Przewodniczący.

w z. Żurawski.

(Pieczęć)
L. SM. 2338/2.

7) Rozporządzenie policyjne

dotyczące czyszczenia chodników w obwodzie miasta Katowic.

Na mocy §§ 5 i 6 ustawy o zarządzie policji z dnia 11 marca 1850 r. §§ 143 i 144 ustawy o ogólnej administracji kraju z 30 lipca 1883 r. §§ 1 i 2 ustawy o zarządzie policji na Górnym Śląsku z 19 czerwca 1912 oraz na podstawie statutu miejscowego, wydanego przez Magistrat m. Katowic w dniu 29. 4. 1926 r. zarządza się na obwód miasta Katowic — byłego miasta Katowic z przyłączonymi gminami za zgodą Magistratu, co następuje:

§ 1.

Każdy właściciel gruntu zobowiązany jest do czyszczenia chodników i ścieków wzdłuż całej swej posiadłości. Czyszczenie winno się odbywać codziennie i to w czasie od 1 kwietnia do końca września pomiędzy godz. 6-tą a 7-mą rano, a w czasie od 1 października do końca marca pomiędzy godz. 7-mą a 8-mą rano. Niezależnie od tego właściciel gruntu winien dbać o czystość chodników i ścieków w ciągu dnia i przeprowadzić dodatkowe czyszczenie w miarę potrzeby.

W razie suszy należy chodniki skrapiać codziennie przed czyszczeniem i o godz. 3-ciej po południu czystą wodą.

§ 2.

Do czyszczenia chodników należy również usuwanie śniegu i lodu. Zebrany z chodników śnieg i lód może być umieszczany w kupkach na jezdni, obok ścieku. Niedozwolone jest składanie śniegu i lodu w ściekach samych lub na torze tramwajowym.

§ 3.

W razie ślizgawicy winien właściciel gruntu posypać chodnik wzdłuż całej swej posiadłości piaskiem, przesiewanym popiołem lub t. p. Przedtem należy jednak usunąć wszelkie nierówności powstałe z śniegu lub z lodu.

§ 4.

Za chodnik w pojęciu niniejszego rozporządzenia uważa się nietylko cementowane trotuary, ale i wszelkie inne ścieki, odgraniczone kamieniami od jezdni.

§ 5.

O ile w miejsce właściciela obowiązek czyszczenia chodników przyjęła w myśl § 6 ustawy o czyszczeniu dróg publicznych z 1. 7. 1912/26 (Ust. str. 187) osoba inna, wówczas odpowiedzialność za naruszenie niniejszego rozporządzenia ponosi ta osoba.

§ 6.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą na podstawie § 366 kodeksu karnego grzywną do 60-ciu złotych wzgl. aresztem do 14 dni.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Gazecie Urzędowej powiatu katowickiego.

Równocześnie tracą moc obowiązującą:

a) § 2 rozp. pol. o ruchu ulicznym w mieście Katowicach z 7. III. 1899.

b) Rozporządzenie policyjne Urzędu Okręgowego w Zawodziu z 18. II. 1913 o czyszczeniu chodników w gminie Bogucice-Zawodzie.

c) Rozporządzenie Dyrekcji Policji w Katowicach z 22. IV. 1924 r. o czyszczeniu chodników w gminie Dąb.

d) Rozporządzenie policyjne Dyrekcji Policji w Katowicach z 23. I. 1924 r. o czyszczeniu chodników w gminie Załęże.

Katowice, dnia 1 czerwca 1928 r.

Dyrektor Policji.
w z. (—) Gebhardt.

---

8) Statut miejscowy

dotyczący wywozu śmieci miasta Katowic.

Na podstawie § 11 ordynacji miejskiej z dnia 30-go maja 1853 r. Magistrat i Rada Miejska miasta Katowic uchwaliły następujący statut miejscowy:

§ 1.

W celu jednolitego unormowania wywozu śmieci w obrębie miasta Katowic dokonywać będzie Magistrat wywozu śmieci z realności prywatnych i państwowych w mieście z dniem 1-go lipca 1928 r. we własnym zarządzie.

§ 2.

Śmiecie w rozumieniu niniejszego statutu stanowią wszelkie substancje stałe, zbierane przy czyszczeniu mieszkań, ubikacyj przemysłowych i biur, popiół i żużel z pieców, sadze, odpadki kuchenne, zużyty papier, odpadki potraw, skorupy, odłamki metalowe, szklane, porcelanowe, osad z tak zwanych kuligów w podwórzach (tylko w suchym stanie) itp. Nie podpadają pod to pojęcie substancje płynne.

Nie uważa się za śmiecie i nie wolno wrzucać do zbiorników: rumowiska budowlanego, ziemi i odpadków przemysłowych oraz ogrodowych. Odpadki te mogą jednak być odwożone przez miejski Zakład na podstawie osobnego porozumienia wzgl. umowy (§ 9).

Muł, odchody ludzkie i zwierzęce, nawóz, rzeczy wzbudzające obrzydzenie, przedmioty za duże, które w zbiornikach nie dają s ę umieścić i takie przedmioty, które z powodu wysokiej zawartości kwasu lub z jakiejś innej przyczyny mogą zbiorniki na śmiecie zepsuć albo je uszkodzić, są od odwożenia wykluczone.

§ 3.

Zbieranie śmieci w obrębie poszczególnych realności odbywa się w sposób następujący:

Do ustawionych w podwórzu danej realności przenośnych zbiorników metalowych mieszkańcy obowiązani są składać wszelkie śmiecie. Zależnie od potrzeby, zbiorniki te wypróżniają robotnicy miejscy do specjalnego wozu, którym odwozi się je na przeznaczone na ten cel miejsca.

Używanie zbiorników do czego innego aniżeli do składania śmieci jest niedopuszczalne.

§ 4.

Przejęte do odwozu śmieci przechodzą na własność miasta.

§ 5.

Potrzebne zbiorniki dostarcza Magistrat i zbiorniki te pozostają własnością miasta. Za całość zbiorników, umyślne uszkodzenie i kradzież tychże odpowiedzialni są właściciele danej realności wzgl. administratorzy. Koszty normalnego zużycia zbiorników ponosi Magistrat. Wszelkie uszkodzenia właściciel wzgl. administrator realności winien zgłosić natychmiast Magistratowi.

§ 6.

Ilość zborników na śmiecie wyznacza Magistrat w porozumieniu z właścicielem domu wzgl. jego zastępcą.

§ 7.

Składanie śmieci do zbiorników nie stawionych do dyspozycji przez miasto jest wzbronione.

§ 8.

Wywóz śmieci uważać należy za samowystarczalne urządzenie użyteczności publicznej. Koszty wywozu, które stanowią ciężar rzeczowy, ponoszą właściciele realności. Taryfę opłat wywozu śmieci ustala Magistrat w porozumieniu z Radą Miejską.

§ 9.

Substancje nie uważane za śmiecie, określone w § 2-gim, mogą na pisemne lub ustne zamówienie w miarę stojących zakładowi do dyspozycji środków przewozowych być odwożone, jednakże za specjalnem wynagrodzeniem, ustalonem w taryfie opłat.

§ 10.

Objęte planem odwożenie śmieci rozciąga się na ulice i place określone w załączniku do niniejszego statutu miejscowego. Przez uchwałę Rady Miejskiej może obszar ten być rozszerzony albo ścieśniony. Uchwały o zmianach należy podać w sposób zwykle używany do ogólnej wiadomości. Dla dołączonych albo wyłączonych przestrzeni uzyskuje lub traci niniejszy statut swoją moc z dniem 14-tym po ogłoszeniu zmiany w sposób zwykle praktykowany.

§ 11.

Zbiorniki na śmiecie muszą być w przeciągu 8-miu dni dostarczone do nieruchomości po włączeniu danej ulicy lub placu do sieci zakładowej.

§ 12.

Dochód z opłat powinien z reguły nie przekraczać nakładu kosztów, jakie są rocznie potrzebne na pokrycie kosztów urządzenia służącego do odwozu, łącznie z oprocentowaniem i umorzeniem użytego w tym celu kapitału zakładowego.

§ 13.

Opłatę za wywóz śmieci należy uiszczać miesięcznie najpóźniej w przeciągu 10-ciu dni w Głównej Kasie Miejskiej po doręczeniu rachunku. Po upływie tego terminu, jak i w razie odmowy zapłaty nastąpi przymusowe ściągnięcie zaległej opłaty, w drodze administracyjnej.

§ 14.

Wszelkie sporne sprawy, wynikające z niniejszego statutu załatwia Komisja Bezpieczeństwa i Ulic.

Od decyzji pow. Komisji przysługuje stronom interesowanym prawo odwołania, w ciągu 3-ch dni do Magistratu, który po zbadaniu sprawy ostatecznie rozstrzyga, wykluczając temsamem drogę sporu cywilnego.

§ 15.

Niniejszy statut miejscowy wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Katowice, dnia 25 maja 1928 r.

Magistrat.

(—) Szkudlarz. (—) Schmiegel.

(Pieczęć)

„Zatwierdza się na podstawie § 11 ordynacji miejskiej z dnia 30-go maja 1853 r., oraz § 16 ustęp 3 ustawy o właściwości władz z dnia 1-go sierpnia 1883 r."

Katowice, dnia 11 czerwca 1928 r.

Śląska Rada Wojewódzka.

Przewodniczący.

(—) Żurawski.

(Pieczęć)

Plan przymusowego odwożenia śmieci stosownie do § 10 statutu miejscowego.

Przymusowe odwożenie śmieci w tut. mieście rozciąga się na nieruchomości położone przy następujących ulicach i placach:

ul. Bankowa
„ Dąbrówki
„ Dworcowa
„ Dyrekcyjna
„ Ks. Damrota aż do kol.
„ Francuska aż do kol.
„ Gliwicka
„ Graniczna aż do kol.
„ Górnicza
„ św. Jana
„ Lubeckiego
„ 3-go Maja
„ Mickiewicza
„ Marjacka
„ tylna Marjacka
„ Moniuszki
„ Matejki
„ Młyńska
„ Mielęckiego
Plac Marjacki
ul. Opolska
„ Piastowska
„ Marszałka Piłsudskiego (Warszawska)
ul. Piotra Skargi
„ św. Pawła
„ Pocztowa
„ Poprzeczna
Rynek
ul. Starowiejska
„ Sokolska
„ św. Stanisława
„ Szopena
„ Sobieskiego
„ Słowackiego
„ Szkolna
„ Stawowa
„ Sądowa
„ Teatralna
„ Wawelska
„ Wodna
„ Wojewódzka
Plac Wolności
ul. Zabrska
„ Zamkowa

---

9) Taryfa

w przedmiocie pobierania opłat za wywóz śmieci m. Katowic.

Na podstawie art. 20 ustawy z dnia 14-go kwietnia 1924 roku o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych w brzmieniu ogłoszonem rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 8-go lipca 1926 r. (Dz. U. Śl. Nr. 17, poz. 30)

oraz uchwał korporacyj miejskich z dnia 24. IV. / 18. V. 1928 r. wydaje się w związku ze statutem wywozu śmieci z dnia 25. V. 1928 r. następującą taryfę miejscową:

§ 1.

Za odwożenie śmieci i różnych innych odpadków domowych będzie od dnia 1-go lipca 1928 r. począwszy, od korzystających z tego urządzenia pobierana opłata.

§ 2.

Opłata miesięczna za jeden zbiornik wynosi 5,60 zł. Zbiorniki opróżniane są dwa razy tygodniowo.

§ 3.

Za substancje nie uważane za śmieci pobiera się od jednego wozu łącznie z naładowaniem 8,50 zł.

§ 4.

Ustalone w §§ 3 i 4 opłaty będą każdorocznie z dniem 1-go kwietnia po zbadaniu kosztów urządzenia, służącego do odwozu oraz umorzenia użytego w tym celu kapitału i kosztów administracyjnych na mocy uchwały Rady Miejskiej odpowiednio obniżone lub podwyższone. Uchwały o zmianach w opłacie należy podać w sposób zwykle używany do ogólnej wiadomości.

§ 5.

Taryfa powyższa obowiązuje z dniem jej ogłoszenia tylko na ulicach i placach objętych planem przymusowego odwożenia. Temsamem traci moc obowiązującą taryfa opłat za wywóz śmieci miasta Katowic z dnia 12-go stycznia 1927 r. na przestrzeniach wymienionych w planie w związku z § 10 miejscowego statutu.

Katowice, dnia 25 maja 1928 r.

Magistrat.

(—) Szkudlarz. (—) Schmiegel.

---

skiej z Macierzą. Ofiarna krew Powstańców Śląskich przelana dla oswobodzenia Śląska i zjednoczenia go z Polską, pieczętowała gorącą miłość Ojczyzny Ślązaków i nakazywała liczyć się z ich wolą tym, którzy układali nową kartę Europy.

Święcąc dziesięciolecie odrodzenia Państwa Polskiego, uczcimy także bohaterstwo ludu śląskiego, dzięki któremu odwiecznie polski Śląsk rozwijać się może na nowo pod skrzydłami Orła Białego dla potęgi i chwały Polski i dla dobrobytu obywateli.

Uczcijmy więc godnie to wielkie święto państwowe. Weźmy udział w nabożeństwach i uroczystosciach, udekorujmy domy sztandarami narodowymi i godłami państwowemi, złóżmy ofiarę na trwałe i pożyteczne dzieła upamiętniające tę podniosłą rocznicę, krzepmy ducha do dalszej ofiarnej i zgodnej służby dla Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Komitet Wojewódzki Obchodu 10-ciolecia Odrodzenia Państwa Polskiego.

Komitet Honorowy:

Wojewoda Śląski Dr. Michał Grażyński, Biskup Śląski Dr. Arkadjusz Lisiecki, Marszałek Sejmu Śląskiego Konstanty Wolny, Dowódca Okręgu Korpusu Gen. Dyw. Stanisław Wróblewski.

Za Komitet Wykonawczy:

Przewodnicz.: Zygmunt Żurawski, Wicewojewoda.